

STRATEGIENOTA 2014-2018

ONTWIKKELINGSSAMENWERKING
TUSSEN MALAWI EN VLAANDEREN

INHOUDSTAFEL

Inleiding	5
1. Landenanalyse	6
1.1 Politieke en institutionele context	6
1.2 Economische situatie.....	6
1.3 Sociale context	7
1.4 Milieu en klimaatverandering	8
1.5 Het bestuur van de publieke sector	8
2. Ontwikkelingscontext	10
2.1 Ontwikkelingsbeleid van de overheid	10
2.2 Doeltreffendheid van de hulp	10
3. Vlaamse ontwikkelingssamenwerking	11
3.1 Het Vlaams beleidskader voor ontwikkelingssamenwerking.....	11
3.2 Vlaamse officiële ontwikkelingshulp (ODA) en ontwikkelingssamenwerking met Malawi ...	11
3.3 Vlaamse steun voor programma's in Zuidelijk Afrika.....	12
3.4 Tussentijdse evaluatie: lessen voor de toekomst	13
4. Samenwerkingsstrategie 2014-2018 met focus op landbouw en voedselzekerheid	14
4.1 Sectoranalyse	14
4.2 Nationaal sectorbeleid en nationale sectorstrategieën.....	16
4.3 Een gecoördineerde aanpak van landbouw en voedselzekerheid.....	17
4.4 Beleidsuitdagingen met betrekking tot de sector landbouw en voedselzekerheid.....	18
5. Indicatief samenwerkingsprogramma 2014-2018	19
5.1 Doelstellingen en doelgroepen van het programma	20
5.2 Specifieke doelstellingen voor landbouw en voedselzekerheid	20
5.3 Verwachte output, resultaten, impact en indicatoren.....	20
5.4 Belangrijke transversale thema's: gender, goed bestuur, klimaatverandering	23
5.5 Geografische concentratie en steun aan het lokale bestuur	23
5.6 Partners	23
5.7 Hulpmodaliteiten en donorharmonisatie.....	23
6. Beheer van het samenwerkingsprogramma	25
6.1 Identificatie, formulering en uitvoering van projecten en programma's	25
6.2 Financieringsverplichtingen en de betaling van middelen.....	25
6.3 Rapportering, financieel beheer, monitoring en evaluatie	26
6.4 Risicobeheer	27
Bijlagen	29

LIJST VAN AFKORTINGEN

ADD	Agricultural Development Division (Afdeling Landbouwontwikkeling)
AfDB	African Development Bank (Afrikaanse Ontwikkelingsbank)
ASWAp	Agriculture Sector Wide Approach (Sectorbrede aanpak 'Landbouw')
ASWAp-SP	Agriculture Sector Wide Approach Support Programme (Programma ter Ondersteuning van de Sectorbrede aanpak 'Landbouw')
BBP	Bruto Binnenlands Product
BNI	Bruto Nationaal Inkomen
CAADP	Comprehensive African Agricultural Development Programme (Alomvattend Programma voor Landbouwontwikkeling in Afrika)
CABS	Common Approach to Budget Support (Gezamenlijke Aanpak van de Begrotingssteun)
CPI	Corruption Perception Index (Corruptie perceptie-index)
DAS	Development Assistance Strategy (Strategie voor Ontwikkelingshulp)
DCAFS	Donor Committee for Agriculture and Food Security (Donorcomité voor Landbouw en Voedselzekerheid)
DCS	Development Cooperation Strategy (Strategie voor Ontwikkelingssamenwerking)
DfID	Department for International Development (Departement voor Internationale Ontwikkeling van het Verenigd Koninkrijk)
EU	Europese Unie
FAO	Food and Agricultural Organisation (Voedsel- en Landbouworganisatie van de VN)
FISP	Farm Input Subsidy Programme (Subsidieprogramma voor Landbouwinputs)
HSSP	Health Sector Strategy Plan (Strategisch Plan voor de Gezondheidssector)
IATI	International Aid Transparency Initiative (Internationaal Initiatief inzake Transparantie van Ontwikkelingshulp)
IFAD	International Fund for Agricultural Development (Internationaal Fonds voor Landbouwontwikkeling)
IHS	Integrated Household Survey (Geïntegreerd huishoudonderzoek)
IIAG	Ibrahim Index of African Governance (Ibrahim Index voor Afrikaans Bestuur)
JICA	Japanese International Cooperation Agency (Japans Internationaal Samenwerkingsagentschap)
LSN	Landenstrategienota
MDTF	Multidonortrustfonds
MERP	Malawi Economic Recovery Plan (Economisch Herstelplan voor Malawi)
MGDS	Malawi Growth and Development Strategy (Malawische Groei- en Ontwikkelingsstrategie)
MDG	Millennium Development Goal (Millenniumontwikkelings-doelstelling)
MoECCM	Ministry of Environment and Climate Change Management (Ministerie voor het Beheer van het Milieu en de Klimaatverandering)

MVAC	Malawi Vulnerability Assessment Committee (Malawisch comité voor de beoordeling van de kwetsbaarheid)
NACS	National Anti-Corruption Strategy (Nationale Anticorruptiestrategie)
NES	Nationale Exportstrategie
ODA	Official Development Assistance (officiële ontwikkelingshulp)
OHCHR	Office of the High Commissioner on Human Rights (Bureau van de Hoge Commissaris voor Mensenrechten)
PFEM-RP	Public Finance and Economic Management Reform Programme (Programma voor de Hervorming van de Overheidsfinanciering en het Economisch Beheer)
SAETS	Support for Sustainable Agricultural Extension and Training Services (Steun voor duurzame landbouwvoorlichtings- en vormingsdiensten)
SADC	Southern Africa Development Community (Ontwikkelingsgemeenschap van Zuidelijk Afrika)
SWAp	Sector-Wide Approach (Sectorbrede)
SWG	Sector Werkgroep
TIP SWAp	Trade, Industry and Private Sector Development SWAp (Sectorbrede Aanpak 'Handel, Industrie en de Ontwikkeling van de Privésector')
USAID	United States Agency for International Development (VS Agentschap voor Internationale Ontwikkeling)
VAIS	Vlaams Agentschap voor Internationale Samenwerking
WB	Wereldbank
WFP	World Food Programme (Wereldvoedselprogramma)

Inleiding

De ontwikkelingssamenwerking tussen Malawi en Vlaanderen werd in 2006 opgestart en ondersteunde programma's voor landbouw, voedselzekerheid en gezondheid. In 2008 opende Vlaanderen een kantoor in Lilongwe. De eerste Landenstrategienota (LSN) 2009-2013 werd gezamenlijk ontwikkeld door de beide regeringen. De tussentijdse evaluatie van het samenwerkingsprogramma die werd uitgevoerd in 2012 was positief en formuleerde aanbevelingen voor de toekomstige samenwerking.

De Regering van de Republiek Malawi en de Vlaamse Regering kwamen onderling overeen dat de samenwerking zou voortgezet worden, in de sector landbouw en voedselzekerheid. Landbouw vormt de ruggengraat van de Malawische economie en dient verder ontwikkeld te worden, terwijl voedsel- en voedingszekerheid een absolute voorwaarde is om het welzijn van alle Malawiërs te verbeteren.

In deze nieuwe LSN 2014-2018 wordt de ontwikkelingssamenwerking tussen Vlaanderen en Malawi uiteengezet. De nota is in overeenstemming met het internationaal ontwikkelingsbeleid van Vlaanderen, het Vlaamse kaderdecreet inzake ontwikkelingssamenwerking (2007), en het advies van de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen inzake de nieuwe LSN voor Malawi (advies 2013/2). De LSN weerspiegelt ook de beleidsprioriteiten van de Malawische overheid zoals aangegeven in de *Malawi Growth and Development Strategy* en het *Malawi Economic Recovery Programme*.

Vlaanderen zal eveneens deelnemen aan de toekomstige gezamenlijke EU-programmering voor Malawi en de LSN 2014-2018 zal in overeenstemming zijn met de Europese ontwikkelingsdoelstellingen inzake landbouw en voedselzekerheid.

Deze LSN is er vooral op gericht bij te dragen tot het bestrijden van extreme armoede en honger (MDG 1). Ook in het kader van de internationale ontwikkelingsagenda na 2015 zal voedselzekerheid een belangrijk thema blijven voor Malawi. De LSN zal in tweede instantie ook bijdragen tot het promoten van gendergelijkheid en *empowerment* van vrouwen (MDG 3), het tot stand brengen van een duurzaam milieu (MDG 7) en de creatie van een wereldpartnerschap voor ontwikkeling (MDG 8).

1. Landenanalyse

1.1 Politieke en institutionele context

Malawi is een meerpartijendemocratie. De president en de vice-president worden verkozen voor vijf jaar. De Malawische grondwet bepaalt dat er een scheiding van machten bestaat tussen de uitvoerende, de wetgevende en de rechterlijke macht. Het parlement is bevoegd om de nationale begroting goed te keuren, toezicht te houden op de belangrijkste openbare benoemingen en de staatsuitgaven, en wetten goed te keuren. In 2014 zullen drievoudige (presidentiële, parlementaire en lokale) verkiezingen plaatsvinden. Er wordt verwacht dat deze vreedzaam, vrij en eerlijk zullen verlopen.

In Malawi worden de mensenrechten gegarandeerd door de Grondwet. Een aantal instellingen zoals de *Human Rights Commission*, de Ombudsman, het *Anti-Corruption Bureau*, de maatschappelijke middenveldorganisaties en de media dragen in zeer grote mate bij tot de bekendmaking en vervolging van schendingen van de mensenrechten.

Na het overlijden van president Bingu wa Mutharika in april 2012 vond er een vlotte constitutionele verandering van leiderschap plaats in Malawi, na een periode van politieke instabiliteit. De nieuwe regering, onder leiding van president Joyce Banda, begon onmiddellijk positieve hervormingen door te voeren op het vlak van politiek bestuur. Zo werden beperkende wetten gewijzigd en afgeschaft en werden belangrijke hervormingen doorgevoerd om de economische achteruitgang aan te pakken. Ook werden de bilaterale en diplomatieke betrekkingen die onder het vorige leiderschap werden ingeperkt, opnieuw aangehaald door president Banda, en met succes.

Malawi levert inspanningen om de vriendschappelijke diplomatieke betrekkingen met zijn burens in de regio te herstellen. De diplomatieke en economische relaties met Mozambique en Zambia werden recent versterkt en het grensgeschil tussen Malawi en Tanzania zal opgelost worden via internationale bemiddeling of arbitrage. Malawi heeft bijgedragen tot de vredesmissies van de SADC, de Afrikaanse Unie en de VN.

1.2 Economische situatie

Malawi heeft geen rechtstreekse toegang tot de zee, en landbouw is de belangrijkste bron van groei en export. In de voorbije jaren vertegenwoordigt deze sector 28% van het BBP, stelt ongeveer 85% van de beroepsbevolking te werk (IHS, 2010-11, p. 130) en is goed voor 80% van de deviezeninkomsten. De dienstensector bedraagt 34% van het BBP en de industrie en nijverheid ongeveer 27% (World Bank, CAS FY13-FY16, p. 109). De mijnbouw begon zich slechts recentelijk te ontwikkelen en moet verder worden verkend. Malawi is nog steeds heel erg afhankelijk van de bijdragen van de ontwikkelingspartners. De officiële ontwikkelingshulp (ODA) bedroeg 20.8% van het BNI in 2011. Bij de start van het begrotingsjaar 2013, werden de 14 donorbijdragen geschat op 41% van het overheidsbudget.

Doordat Malawi volledig omgeven is door land, zijn de vervoerskosten veel hoger dan in de buurlanden. Dit legt ernstige beperkingen op aan de ontwikkeling van de handel en ontmoedigt de ontwikkeling van de privésector.

In de periode 2006-2010 kende de Malawische economie een sterke, door de invoer aangedreven, gemiddelde groei van 7.1%. Vanaf 2010 begon het reële BBP echter te dalen. Dit was onder andere te wijten aan verschillende schokken, zoals de opbouw van een negatieve handelsbalans gedurende het laatste decennium, de dalende opbrengsten van tabak - het belangrijkste exportgewas - en de afnemende donorinkomsten. Dit leidde tot een ernstig tekort aan deviezen, wat op zijn beurt resulteerde in belangrijke invoertekorten (zoals brandstof) en de snelle stijging van een parallelle deviezenmarkt. Sinds 2012 heeft de regering een aantal bestuurs- en economische maatregelen genomen om een macro-economisch evenwicht te bereiken en het klimaat voor de ontwikkeling van de privésector te verbeteren. Bijgevolg keurde het IMF in juli een nieuwe uitgebreide kredietfaciliteit van 156,2 miljoen goed voor Malawi. De eerste, de tweede en de derde evaluatie van het programma werden succesvol afgerond. Dit bevestigt dat de Malawische overheid met succes besparingsmaatregelen uitvoert, terwijl ze tegelijkertijd stimulansen creëert voor een economisch herstel.

In het tweede kwartaal van 2013 lieten de eerste signalen zich optekenen van een zich stabiliserend macro-economisch klimaat en een groeiend economisch herstel: een waardevermeerdering van de Malawische Kwacha, dalende inflatiecijfers en een grotere beschikbaarheid van deviezen. De rentevoeten blijven echter hoog en remmen nog steeds de groei van de privésector af. Zowel de binnenlandse en internationale handel als de binnenlandse en buitenlandse investeringen namen toe. De invoerkosten blijft eveneens hoog en dreigen het handelstekort in stand te houden.

1.3 Sociale context

Malawi is een van de armere landen in de wereld. Het staat 170e gerangschikt op 186 landen op de *Human Development Index* (HDI) van 2012, met een waarde van 0.418. Dit is onder het gemiddelde van 0.463 van Sub-Sahara Afrika. De absolute armoede is lichtjes gedaald van 52,4% in 2005 tot 50,7% in 2010, waarbij 25% van de bevolking heel arm is. Terwijl de armoede daalt in de stedelijke gebieden, neemt ze toe in de landelijke gebieden. Huishoudens waar een vrouw aan het hoofd staat zijn ook harder getroffen door armoede dan huishoudens die geleid worden door een man.

Het inkomen per hoofd is heel laag (BNI/hoofd = US\$ 348) en ongelijk verdeeld in Malawi. De Gini-coëfficiënt steeg van 0.39 in 2004/2005 naar 0.45 in 2010/2011, wat op een toenemende ongelijkheid duidt.

Malawi heeft grote vooruitgang geboekt met betrekking tot een aantal MDGs (zie ook bijlage 1). Dit houdt onder meer het volgende in: een verlaging van het sterftecijfer bij zuigelingen en kinderen jonger dan 5 jaar (MDG 4), de strijd tegen hiv/aids, malaria en andere ziekten (MDG 6) en de duurzame toegang van de bevolking tot waterbronnen (MDG 7) en de ontwikkeling van een mondiaal partnerschap voor ontwikkeling (MDG 8). In dit opzicht scoort Malawi over het algemeen beter dan veel andere landen in Sub-Sahara Afrika. Er is minder vooruitgang geboekt met betrekking tot het terugdringen van het hoge moedersterftecijfer en op het vlak van gendergelijkheid en voeding. Hoewel de genderproblematiek een eerder centrale plaats gekregen heeft in het beleid, resten er nog heel wat uitdagingen die moeten worden aangepakt. Momenteel wordt een sectorwijde aanpak (Sector-Wide Approach of SWAp) rond 'Gender' ontwikkeld. Ondanks het feit dat Malawi op nationaal vlak voedselzekerheid heeft verworven, wordt 1/3 van de gezinnen nog steeds met grote voedselonzeekerheid geconfronteerd (zie ook de kaart op pagina 8).

Om de impact van de in 2012 ingevoerde economische hervormingen en besparingsmaatregelen op het armere deel van de bevolking te beperken, heeft de overheid met succes een aantal sociale beschermingsprogramma's ingevoerd en uitgebreid, zoals programma's voor de rechtstreekse overdracht van contanten (*cash transfers*), programma's voor openbare werken, het *Farm Input Subsidy Programme* (FISP) en gratis gezondheidszorg. Deze programma's hebben zeker de economische ontberingen van de arme gezinnen verminderd. Hun succes valt echter af te wachten, aangezien de steile inflatie in 2012 alle vooruitgang van het laatste decennium op het vlak van ontwikkeling teniet dreigde te doen.

1.4 Milieu en klimaatverandering

De Malawische economie is in grote mate afhankelijk van haar natuurlijke hulpbronnen. De meerderheid van de bevolking haalt haar inkomen uit de exploitatie van deze natuurlijke hulpbronnen, hetzij door landbouw, hetzij door visserij of door andere activiteiten. Het land heeft te kampen met vijf grote uitdagingen op milieugebied: de bodemdegradatie, de ontbossing, de vermindering van de waterreserves, de afname van de biodiversiteit en de klimaatverandering. Het aantal natuurlijke rampen dat zich voordoet ten gevolge van de veranderende weersomstandigheden neemt toe.

In mei 2012 werd een nieuw *Ministry of Environment and Climate Change Management* (MoECCM) opgericht met als doel kwesties inzake het milieu en de klimaatverandering te beheren.

1.5 Het bestuur van de publieke sector

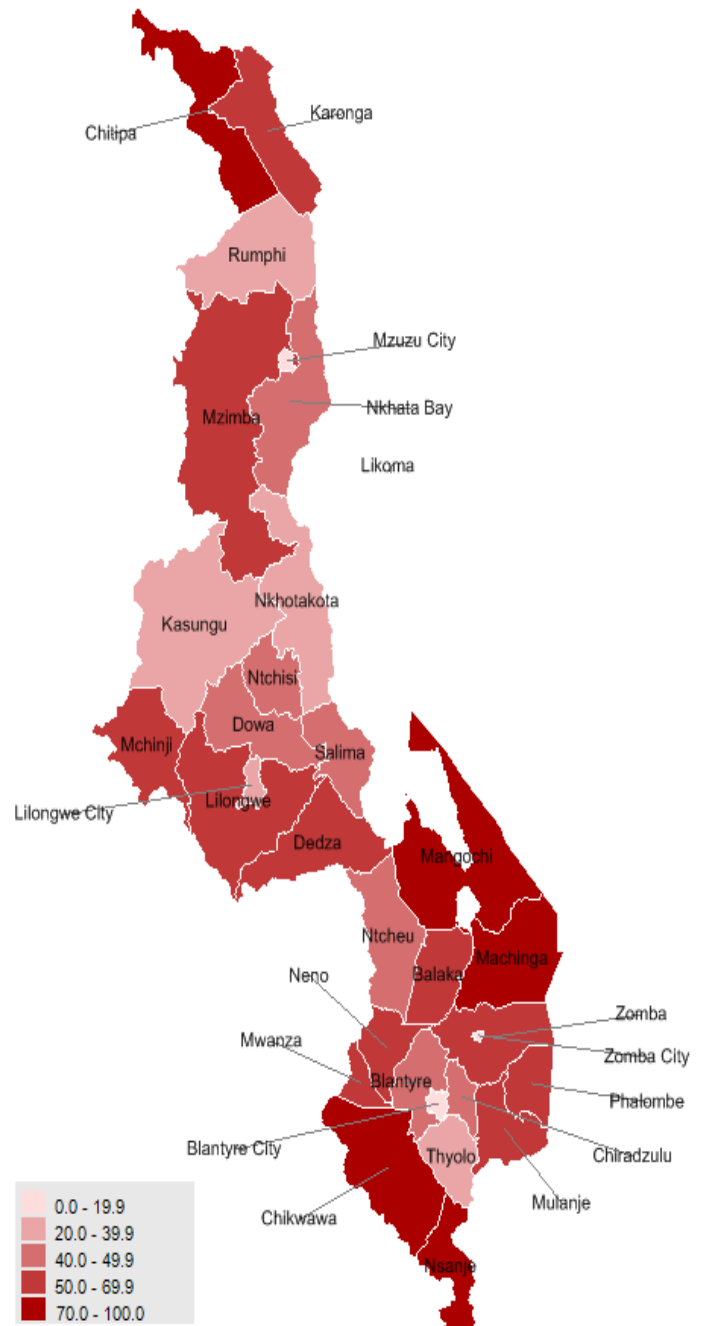
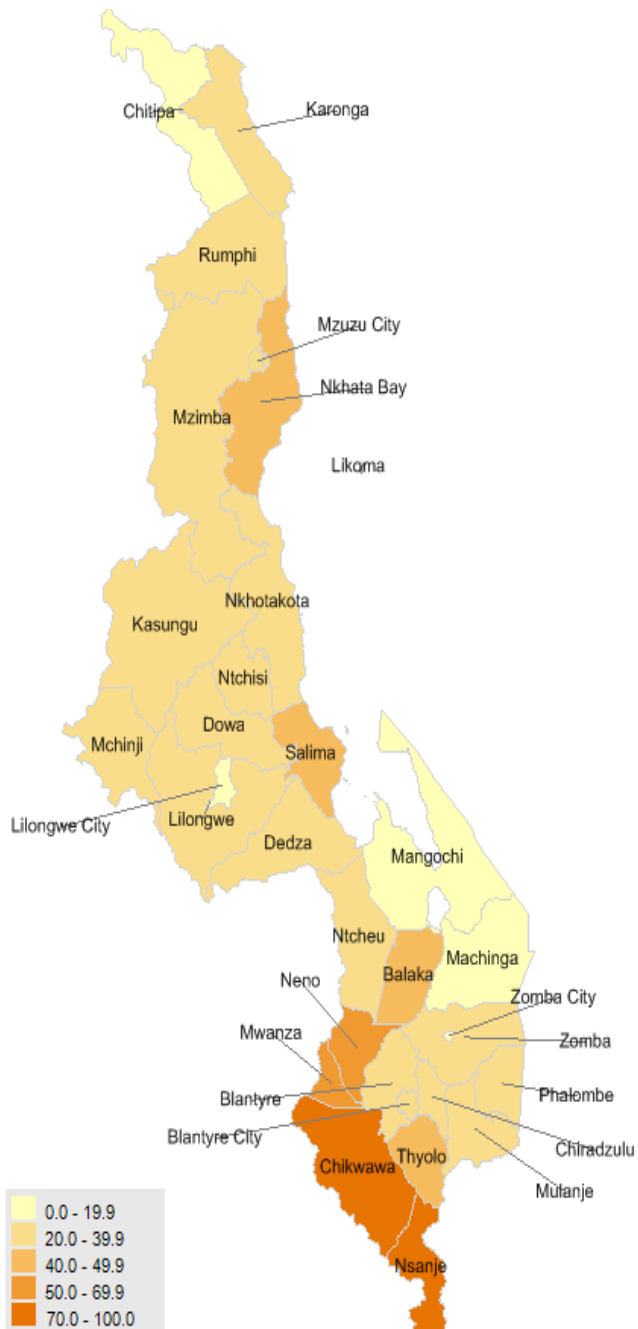
Malawi staat 17^e gerangschikt op 52 landen op de *Ibrahim Index of African Governance* (IIAG) van 2012 met een score van 56 op 100. Op de *Corruption Perceptions Index* (CPI) staat Malawi, met een score van 37, op de 88^e plaats op 174 landen. Ter vergelijking met andere landen in Sub-Sahara Afrika: Malawi bekleedt de 13^e positie op 48 landen.

Goed bestuur is een van de belangrijkste aandachtspunten van de Malawische overheid. Over de jaren heen werden een aantal initiatieven ontwikkeld om de transparantie en de verantwoording te vergroten. Er worden inspanningen geleverd om het *Anti-Corruption Bureau*, het *National Audit Office* en het *Office of the Director for Public Procurement* te versterken, zodat ze sterke instellingen worden die transparantie en verantwoording kunnen garanderen. Er wordt verwacht dat de bestuurshervormingen die momenteel worden doorgevoerd, zoals de uitvoering van de *National Anti-Corruption Strategy* (NACS), positieve verbeteringen zullen realiseren.

Gedurende de laatste jaren werden de systemen voor het beheer van de overheidsfinanciën hervormd, wat aanzienlijke verbeteringen met zich meebracht. Enkele uitdagingen blijven echter nog bestaan. De Malawische overheid is begonnen met de uitvoering van een *Public Finance and Economic Management Reform Programme* (PFEM-RP) 2011-2017. Er wordt ook steun verleend aan het *National Statistical Office* om de monitoring van de resultaten voor een wetenschappelijk onderbouwde besluitvorming te versterken.

Situatie inzake voedselonzekerheid in Malawi

Armoedesituatie in Malawi¹

¹ National Statistical Office, Integrated Household Survey 2010-2011, augustus 2012, p. ii.

De eerste kaart geeft het percentage van de bevolking per district aan dat tijdens bepaalde periodes in het jaar voedselonzekerheid kent. De tweede kaart geeft het percentage van de bevolking per district aan dat in armoede leeft.

2. Ontwikkelingscontext

2.1 Ontwikkelingsbeleid van de overheid

De *Malawi Growth and Development Strategy II* (MGDS II) voor de periode 2011-2016 is de overkoepelende strategie voor Malawi en werd goedgekeurd door het kabinet in mei 2012. De doelstelling van de MGDS II is welvaart te creëren door duurzame economische groei en ontwikkeling van infrastructuur als middel om armoede te verminderen. De MGDS II is gebaseerd op 6 strategische thema's: (a) duurzame economische groei; (b) sociale ontwikkeling; (c) sociale ondersteuning en risicobeheer bij rampen; (d) infrastructuurontwikkeling; (e) verbeterd bestuur; en (f) gender en capaciteitsontwikkeling.

Er werden negen prioriteitsgebieden geïdentificeerd: landbouw en voedselzekerheid; transportinfrastructuur en de binnenhaven in Nsanje; energie, industriële ontwikkeling, mijnbouw en toerisme; onderwijs, wetenschap en technologie; volksgezondheid, sanitaire voorzieningen, malaria en hiv/aids-beheer; geïntegreerde landelijke ontwikkeling; irrigatie en waterontwikkeling in de Groene Gordel; de ontwikkeling van kinderen en de ontwikkeling en zelfverwezenlijking van de jeugd; en klimaatverandering, natuurlijke hulpbronnen en milieubeheer.

Het *Malawi Economic Recovery Plan* (MERP) herörienteerde de prioriteiten van de MGDS II naar een snel economisch herstel, met infrastructuur, landbouw, mijnbouw, toerisme en energie als de belangrijkste motoren voor groei op korte termijn.

2.2 Doeltreffendheid van de hulp

De overheid neemt het voortouw in de aanpak van de agenda rond de doeltreffendheid van de hulp, waaronder de coördinatie van de donorsteun. Daartoe wordt de laatste hand gelegd aan een *Development Cooperation Strategy* (DCS), de opvolger van de *Development Assistance Strategy* (DAS). De belangrijkste doelstelling van de DCS is om de kwaliteit van de ontwikkelingssamenwerking te verbeteren door ervoor te zorgen dat de steun door de ontwikkelingspartners en de andere belanghebbenden - waaronder de privésector en de maatschappelijke middenveldorganisaties - geharmoniseerd en afgestemd wordt op de nationale prioriteiten, instellingen en systemen. Zo houdt ze rekening met zowel de internationale verbintenissen van Busan (2011) als de Verklaring van Parijs over de Effectiviteit van de Hulp (2005) en de Accra Agenda voor Actie (2008).

De kwaliteit van de informatie over ontwikkelingshulp is zowel binnen als buiten de overheidsstructuren verbeterd door de publicatie van de Malawi Aid Atlas, die dienst doet als een belangrijk instrument voor effectieve besluitvorming, transparantie en verantwoording. De Malawische overheid heeft er ook mee ingestemd om een van de vijf pilootlanden van het *International Aid Transparency Initiative* (IATI) te zijn om de compatibiliteit tussen donorgegevens en landensystemen te vergroten.

Bijlage 2 bevat een overzicht van de voornaamste donoren en hun betrokkenheid bij de belangrijkste thema's van de MGDS II.

3. Vlaamse ontwikkelingssamenwerking

3.1 Het Vlaams beleidskader voor ontwikkelingssamenwerking

Zoals uiteengezet in de *Beleidsnota Buitenlands Beleid, Internationaal Ondernemerschap en Ontwikkelingssamenwerking (2009-2014)*, heeft de Vlaamse Regering de ambitie om bij te dragen tot een welvarende en democratische wereld door middel van zijn internationale partnerschappen. Vlaanderen heeft een aantal doelstellingen vooropgesteld om zijn beleidsdoelen voor buitenlands beleid, internationale handel en investeringen en ontwikkelingssamenwerking te bepalen. Vlaanderen is een voorstander van eerlijke regels voor de wereldhandel en van betere arbeids- en milieunormen op wereldvlak.

Wat *ontwikkelingssamenwerking* betreft, is de algemene doelstelling om bij te dragen tot het terugdringen van de armoede en tot de socio-economische ontwikkeling in ontwikkelingslanden. Als een van de meest welvarende regio's van de wereld wil Vlaanderen een bijdrage leveren tot de realisatie van de millenniumontwikkelingsdoelstellingen en de internationale ontwikkelingsagenda na 2015. De Vlaamse ontwikkelingssamenwerking beoogt in overeenstemming te werken met de internationale akkoorden over goed donorschap zoals vastgelegd in de *Verklaring van Parijs over de Effectiviteit van de Hulp (2005)*, de *EU-Gedragscode over Werkverdeling tussen Donoren (2007)*, de *Accra Agenda voor Actie (2008)* en het *slotdocument van Busan (2011)*.

In een breder perspectief moet het Vlaamse beleid zijn internationale samenwerkingsprogramma's volledig afstemmen op het EU-beleid inzake ontwikkelingssamenwerking. Het *Decreet inzake ontwikkelingssamenwerking* van 13 juni 2007 biedt een algemeen kader voor het Vlaamse ontwikkelingssamenwerkingsbeleid. Dit decreet bepaalt dat de transversale thema's 'gender', 'kinderrechten', 'hiv/aids-preventie', 'goed bestuur', 'duurzame ontwikkeling' en 'mensen met een handicap' een centrale plaats moeten krijgen in de ondersteunde initiatieven. Door de toenemende negatieve effecten van de klimaatverandering op de ontwikkelingslanden, is *aanpassing aan de klimaatverandering* toegevoegd als transversaal thema in de Vlaamse ontwikkelings-samenwerkingsprogramma's.

3.2 Vlaamse officiële ontwikkelingshulp (ODA) en ontwikkelingssamenwerking met Malawi

De samenwerking tussen Malawi en Vlaanderen nam een aanvang in 2006. Na het verstrijken van het eerste memorandum van overeenstemming (MoU) werd in Lilongwe een nieuw memorandum ondertekend op 2 april 2013. De eerste landenstrategienota 2009-2013 spitste zich toe op twee grote sectoren, namelijk (1) gezondheid en (2) landbouw en voedselzekerheid. Binnen deze LSN 2009-2013 werd 25.000.000 euro voorzien, waarvan 79% uitgegeven zal zijn tegen eind 2013. Er zijn vertragingen vastgesteld in de uitbetalingen in de landbouwsector. Dit is te wijten aan de lange procedures voor de oprichting van het Multi Donor Trust Fund. De verdeling van de fondsen over de beide sectoren is in de tabel hieronder weergegeven.

Tabel 1: Verbintenissen van Vlaanderen onder de LSN 2009-2013

Sector	Budget 2009-2013 (euro)	Vastgelegd 2009-2013 (euro)	Uitbetaald tegen eind 2013 (euro)
Landbouw en voedselzekerheid	15.000.000,00	15.000.000	10.565.369
Gezondheid	10.000.000,00	9.481.644	9.231.644
Totaal	25.000.000,00	24.481.644	19.797.013

De Malawische overheid was de grootste begunstigde van de Vlaamse financiering in de beide sectoren en ontving 52,7% van de fondsen voor landbouw en voedselzekerheid, en 88% voor gezondheid (SWAp 'Gezondheid') onder de LSN 2009-2013 (zie tabel hieronder).

Tabel 2: Toewijzing van financiering aan de verschillende partners onder de LSN 2009-2013

	Landbouw en voedselzekerheid (%)	Gezondheid (%)
Overheid	52,7	88
Multilaterale organisaties	30	12
Niet-gouvernementele organisaties	17,3	--
Totaal	100	100

Binnen de landbouwsector werd 66% van de financiering besteed aan de ondersteuning van voorlichtingsdiensten en -advies. 30,7% werd gespenseerd aan voedselzekerheid en 3,3% aan marketinginitiatieven.

De Vlaamse ontwikkelings samenwerking kon voor de beide sectoren uitzonderlijk een bijkomende financiering van 5,1 miljoen euro voorzien in de periode 2009-2013. Dit bedrag werd toegekend aan ngo's en multilaterale organisaties.

Naast deze initiatieven werd door een aantal departementen van de Vlaamse overheid ook steun verleend aan initiatieven die betrekking hadden op de ontwikkeling van het toerisme, het basisonderwijs, sanitaire voorzieningen, de ontwikkeling van de veeteelt en de mensenrechten.

3.3 Vlaamse steun voor programma's in Zuidelijk Afrika

Vlaanderen ondersteunt ook initiatieven van internationale organisaties en niet-gouvernementele organisaties in zuidelijk Afrika. Voor enkele van deze initiatieven is een budget vrijgemaakt voor Malawi. Tijdens de periode 2009-2013 werd op de begroting een totaal bedrag van 3,3 miljoen euro vrijgemaakt voor de uitvoerende partners van Malawi die betrokken zijn bij zowel gezondheid als landbouw en voedselzekerheid.

Malawi was ook een begunstigd land, evenwel zonder specifieke toewijzing van Vlaamse budgetten bij de uitvoerende partners die betrokken zijn bij programma's en projecten inzake gezondheid, voeding, de ontwikkeling van kleine ondernemingen en handel in zuidelijk Afrika.

3.4 Tussentijdse evaluatie: lessen voor de toekomst

De tussentijdse evaluatie van de uitvoering van de LSN 2009-2013 vond plaats in 2012 en kwam tot een aantal relevante bevindingen en aanbevelingen voor de toekomstige samenwerking.

Sterke elementen in de samenwerking zijn:

- De steun van Vlaanderen aan de SWAp 'Gezondheid' en de ASWAp.
- De complementariteit tussen de steun aan nationale programma's en de initiatieven op districtsniveau.
- Het belang om te werken met lokale overheidsstructuren op districtsniveau om het eigenaarschap en de duurzaamheid op lange termijn te versterken.
- Het respect voor het eigenaarschap van de ontwikkelingsprioriteiten van de Malawische overheid.
- Een sterke afstemming van het beleid en de systemen van de programma's die door Vlaanderen worden ondersteund, en het respect voor de rol en het mandaat van de verschillende actoren.
- De aanmoediging van overleg en samenwerking tussen de overheid en niet-statelijke actoren.
- De complementariteit van overheidsprogramma's en de samenwerking met kleinere niet-gouvernementele actoren die innovatieve methoden ontwikkelen.
- De flexibiliteit van de Vlaamse samenwerking met de verschillende betrokken Malawische partners.
- De harmonisatie van de programma's die door Vlaanderen worden ondersteund met de programma's van de donorgemeenschap.

Naast wat hierboven is aangegeven, worden ook de volgende aanbevelingen meegegeven:

- In de landbouwsector moet blijvend een belangrijke focus liggen op het ondersteunen en het ontwikkelen van landbouwvoorlichtingsdiensten en -methoden.
- Er moet verder worden bijgedragen aan de afstemming en de harmonisatie tussen donoren, door de ondersteuning van het ASWAp-SP en het MDTF, alsook zijn voorlichtingscomponent.
- Er moet meer aandacht besteed worden aan de ondersteuning van producentenorganisaties, de toegang tot krediet en markten en de verwerking van landbouwproducten.
- Transversale thema's moeten van bij het begin in de verschillende programma's worden geïntegreerd met een belangrijke verwijzing naar gender en klimaatverandering.

4. Samenwerkingsstrategie 2014-2018 met focus op landbouw en voedselzekerheid

Terwijl de eerste LSN 2009-2013 zich toespitste op twee sectoren, zal de LSN 2014-2018 zich uitsluitend focussen op de sector landbouw en voedselzekerheid. De volgende kwesties liggen aan de basis van deze nieuwe aanpak. Landbouw is een van de pijlers van de Malawische economie en is nog altijd de grootste bron van tewerkstelling en voedselzekerheid voor het merendeel van de bevolking. In het *Malawi Economic Recovery Plan* van Joyce Banda is landbouw één van de prioritaire sectoren. Vlaanderen werd verzocht om bij te dragen tot de verdere ontwikkeling van deze sector.

De focus op één enkele sector zal ook de versnippering van de hulp verminderen, zoals werd overeengekomen in de internationale akkoorden over de doeltreffendheid van de hulp. Dit zal eveneens de efficiëntie van de samenwerking tussen Vlaanderen en Malawi verbeteren. De in Vlaanderen beschikbare expertise (VAIS) kan bovendien optimaal in deze sector worden geïnvesteerd.

Om de continuïteit in de gezondheidssector, waaruit Vlaanderen zich geleidelijk zal terugtrekken, te waarborgen, zal financiering voorzien worden voor het *Malawi Health Sector Strategic Plan* (HSSP) tijdens het eerste jaar van de LSN 2014-2018.

4.1 Sectoranalyse

4.1.1 Landbouw

Landbouw blijft één van de pijlers van de Malawische economie. Deze sector is goed voor 1/3 van het BBP en 80% van de goederenexport. Ongeveer 85% van de bevolking is in deze sector tewerkgesteld en de meerderheid bestaat uit kleine landbouwers. De gemiddelde grootte van een perceel is 1,4 ha, waarbij ongeveer 68% van de landbouwers minder dan 0,7 ha bewerkt. Naast het feit dat de meeste landbouwers kleine percelen bewerken zijn er ook grotere stukken land die onderbenut zijn.

De kleine landbouwers focussen zich vooral op de teelt van maïs, maniok, zoete aardappelen en groenten. Grotere landbouwbedrijven concentreren zich op handelsgewassen met een grote uitvoerwaarde, zoals tabak, thee, suiker, koffie en macadamia. Tabak is het belangrijkste exportgewas.

De veeteelt is een onderontwikkelde sector in Malawi. Hij zou nochtans een sleutelrol kunnen spelen in het systeem van kleine landbouwbedrijven (productie, inkomensdiversificatie, beheer van de vruchtbaarheid van de bodem en voeding). De laatste tijd wordt er opnieuw aandacht besteed aan de veeteeltsector. De zuivelsector kent een geleidelijke verbetering door de organisatie van landbouwers in melkinzamelgroepen (bulkmilkinggroups).

70% van de werkkrachten in de landbouw zijn vrouwen, maar ze cultiveren onder minder gunstige omstandigheden dan de mannen. Ze hebben een slechtere toegang tot inputs en voorlichtingsadvies en bewerken kleinere percelen. Net zoals bij de mannen, wordt de productiviteit van de vrouwen negatief beïnvloed door hiv/aids.

De druk van de groeiende bevolking draagt bij tot de degradatie van de natuurlijke hulpbronnen in Malawi. Ook de klimaatverandering heeft een grote negatieve invloed op de landbouwproductie en voedselzekerheid in Malawi, aangezien ze het risico op overstromingen en droogtes vergroot en de duur van het teeltseizoen verkort.

Naast de bovenvermelde problemen, worden de landbouwers met heel wat uitdagingen geconfronteerd. De belangrijkste hiervan zijn:

- De vermindering in grootte en aantal van de landbouwpercelen door de bevolkingsdruk, en een ongelijke grondverdeling.
- Een grote afhankelijkheid van regenafhankelijke landbouw en een onderontwikkeld irrigatiepotentieel.
- Een beperkte toegang tot landbouwinputs (kwaliteitszaden, beschermingsmiddelen, vaccins, conserveermiddelen, enz.).
- Een beperkte toegang tot landbouwmateriaal en -uitrusting die nodig is om de sector te moderniseren.
- Onvoldoende infrastructuur, zoals opslagfaciliteiten, markten, landelijke wegen, water- en elektriciteitsvoorziening.
- Voorlichtingsdiensten die niet in staat zijn om het juiste advies en de nodige informatie te geven om duurzame landbouwpraktijken te verbeteren.
- Een onvoldoende diversificatie van de productie, met een focus op maïs en tabak (46% van de totale uitvoer in 2011) en een onderontwikkelde veeteeltsector.
- De noodzaak aan een betere organisatie van de leveringsketen, een betere verwerkingscapaciteit en de betrokkenheid van de privésector.

4.1.2 Voedselzekerheid

Het *Malawi Vulnerability Assessment Committee* (MVAC) oordeelde dat elk jaar gemiddeld 8% van de bevolking voedselonzeker is ten gevolge van slechte oogsten, verliezen na de oogsten en onstabiele voedselprijzen. Dit aantal neemt toe in jaren waarin zich ongunstige klimaatomstandigheden voordoen. In oktober 2012, bijvoorbeeld, liep volgens het MVAC naar schatting 13% (1.972.993 miljoen mensen) van de bevolking het risico op voedselonzekerheid. Daarbij werden 16 districten (57%) getroffen². De voedselonzekerheid is het grootst in de zuidelijke regio.

Voedselzekerheid blijft een prioriteit voor de Malawische overheid. Het belangrijkste programma dat erop gericht is om nationale voedselzekerheid te realiseren is het *Farm Input Subsidy Programme* (FISP) dat aan ongeveer 10% van de bevolking meststoffen en zaden verdeelt tegen gesubsidieerde prijzen (zie 4.3 hieronder).

De Malawische overheid wil ook een voorraad van minimum 75.000 ton graan opslaan in de Strategische Graanreserves als maatregel om voorbereid te zijn op eventuele voedselonzekerheid. Het *National Food Reserve Agency* van het Ministerie van Landbouw en Voedselzekerheid heeft de opdracht gekregen om de Strategische Graanreserves te beheren en heeft de mogelijkheid om de graanprijzen te stabiliseren door proactief in te grijpen op de markt.

² Malawi Vulnerability Assessment Committee, *National Food Security Assessment*: juni 2012 en oktober 2012.

Momenteel wordt een beleid voor **het beheer van rampenrisico's** ontwikkeld en de strategie voor het beheer van de Strategische Graanreserves moet worden herzien (beide zijn opgenomen als indicatoren van het kader voor prestatiebeoordeling in de CABS).

4.2 Nationaal sectorbeleid en nationale sectorstrategieën

Een ontwerp van **nationaal landbouwbeleid** werd voorbereid (juli 2010) en wacht op de goedkeuring door het parlement. Het ontwerp is afgestemd op het *Comprehensive African Agriculture Development Programme* (CAADP) dat werd goedgekeurd door Afrikaanse regeringen om de overheidsinvesteringen in de landbouw te verhogen tot minimum 10% van de nationale budgetten. Op dit moment is het landbouwbeleid vastgelegd in de ASWAp (zie later).

Een **nieuwe Land Bill** werd goedgekeurd door het parlement die vijf afzonderlijke wetten omvat (de *Land Bill*, de *Registered Land (Amendment) Bill*, de *Physical Planning Bill*, de *Land Survey Bill* en de *Land Acquisition Bill*). De bedoeling van deze wet is om de belangrijkste problemen aan te pakken inzake landverdeling, een betere toegang tot land, een grotere transparantie in de aankoop van land en een grotere zekerheid van eigendomsrecht. Zo voorziet de wet in mechanismen voor de formele erkenning van groeps- en individuele rechten onder de traditionele vorm van grondbezit en verduidelijkt ze ook de verdeling van land en de rechten binnen de irrigatiesystemen. Onder de nieuwe wet kunnen buitenlanders geen land bezitten, maar kunnen ze dit wel huren om erin te investeren.

Ook de *Seed Act* (2003) en een aantal andere relevante wetten worden momenteel herzien en de *Contract Farming Strategy* werd goedgekeurd.

Om de exportbasis van Malawi te vergroten, lanceerde de Malawische overheid de **Nationale Exportstrategie (2013-2018)**. Deze Nationale Exportstrategie (NES) heeft tot doel de productieve basis van de Malawische economie uit te bouwen, waaronder de landbouw, en vormt een belangrijk onderdeel van het *Malawi Economic Recovery Plan* (MERP). Bovendien wil de NES ook de uitvoer van goederen en diensten van hoge waarde stimuleren en Malawi minder afhankelijk maken van de uitvoer van ruwe en half afgewerkte grondstoffen. De bedoeling is ook om de invoer van bepaalde gewassen, zoals rijst of tarwe, te verminderen.

De NES stimuleert de teelt en verwerking van gewassen die de landbouwexportbasis, met tabak als belangrijkste uitvoergewas, zouden kunnen uitbreiden met oliezaadproducten, suikerrietproducten en fabriekaten (dranken en de verwerking van landbouwproducten).

Om alle inspanningen, zowel private als publieke, voor de realisatie van de NES te coördineren wordt momenteel een SWAp voorbereid voor handel, industrie en de ontwikkeling van de privésector (TIP SWAp).

Bij de uitvoering van de NES en de TIP SWAp (Trade, Industry and Private Sector Development SWAp) moeten verschillende ministeries worden betrokken, en vooral bij de ASWAp van het Ministerie van Landbouw en Voedselzekerheid. De link tussen de beide SWAps is de verbetering van het ondernemingsklimaat in de landbouw en een gerichte diversificatie van de landbouwproductie.

De Agricultural Sector Gender, HIV and AIDS Strategy (2012-2017) werd ontwikkeld door het Ministerie van Landbouw en Voedselzekerheid, met deelname van de relevante belanghebbenden.

Deze strategie is bedoeld om bij te dragen tot duurzaam en eerlijk voedsel en tot een duurzame en eerlijke voeding en inkomenszekerheid op nationaal, gemeenschaps- en huishoudelijk niveau door

empowerment van vrouwen en andere kwetsbare gendercategorieën. De bedoeling is om gendergelijkheid te promoten, de verspreiding van hiv te vermijden en de effecten van aids te verminderen om zo de landbouwproductiviteit te verhogen in overeenstemming met de ASWAprioriteiten.

4.3 Een gecoördineerde aanpak van landbouw en voedselzekerheid

De ASWAp

De Malawische strategie voor landbouwontwikkeling is uiteengezet in de **ASWAp** die werd voorbereid door het Ministerie van Landbouw en Voedselzekerheid met de steun van de ontwikkelingspartners. De ASWAp werd goedgekeurd in oktober 2011 en is een investeringskader om de harmonisatie en afstemming tussen donoren te stimuleren ter ondersteuning van de landbouwontwikkeling. Dit kader erkent dat voedselzekerheid een absolute voorwaarde is voor economische groei en de terugdringing van de armoede in Malawi, maar besteedt ook aandacht aan economische ontwikkeling.

Het bevat drie prioritaire aandachtsgebieden:

- (1) voedselzekerheid en risicobeheer;
- (2) commerciële landbouw, de verwerking van landbouwproducten en marktontwikkeling;
- (3) duurzaam beheer van landbouwgrond en water.

Het wordt ondersteund door twee bijkomende belangrijke diensten: (1) de ontwikkeling en verspreiding van technologie en (2) institutionele versterking en capaciteitsopbouw.

De ASWAp heeft de domeinoverschrijdende thema's gender en hiv/aids gemainstreamd en houdt rekening met de invloed van de klimaatverandering op de landbouwproductie en het milieu.

Een uitvoerend beheerscomité zorgt voor de algemene begeleiding en het algemeen toezicht op de uitvoering van de ASWAp. Een sector werkgroep (SWG) heeft tot doel het overleg en de beleidsdialoog met de maatschappelijke middenveldorganisaties, de privésector en de ontwikkelingspartners te organiseren. Zeven technische werkgroepen bespreken technische kwesties en methodologieën voor de uitvoering van de investeringen.

In 2012 waren er 13 donoren betrokken bij de ASWAp-portfolio, met 82 projecten in uitvoering. Drie donoren (Wereldbank, EU en USAID) vertegenwoordigen ongeveer 2/3 van de portfolio. Meer dan de helft van de projecten vertegenwoordigen minder dan 10% van de waarde van de portfolio.

Er werd **een multidonortrustfonds (MDTF)** opgericht dat beheerd wordt door de Wereldbank en dat toelaat dat middelen van verschillende donoren worden gebundeld ter ondersteuning van de ASWAp-SP. VAIS besteedt de overheidssubsidies voor landbouw eveneens via dit MDTF.

Farm Input Subsidy Programme (FISP)

Het *Farm Input Subsidy Programme* (FISP) dat ook deel uitmaakt van de ASWAp heeft over de jaren bijgedragen tot een grotere maïsproductie, het gebruik van betere zaden (maïs en groenten), hogere lonen in de landbouw en een grotere deelname van de privésector. Het aandeel van het FISP in het budget van het Ministerie van Landbouw en Voedselzekerheid is echter gestegen tot 85%. Bijgevolg kan er misschien niet worden voorzien in andere dringende behoeften die betrekking hebben op een grotere landbouwproductie en voedselzekerheid.

Donororganisatie en afstemming met de overheidsprioriteiten

De ontwikkelingspartners zijn georganiseerd in een *Donor Committee for Agriculture and Food Security* (DCAFS) en omvatten: AfDB, EU, DfID, FAO, VAIS, IFAD, Irish Aid, JICA, Noorwegen, USAID, WFP, Wereldbank. Ze vergaderen maandelijks en komen regelmatig samen met het Ministerie van Landbouw en Voedselzekerheid. De meeste donoren zijn betrokken bij het ASWAp-SP, een steunprogramma om de capaciteit van het Ministerie van Landbouw en Voedselzekerheid voor de uitrol van de ASWAp te versterken.

4.4 Beleidsuitdagingen met betrekking tot de sector landbouw en voedselzekerheid

Naast de vele problemen waarmee de landbouwers worden geconfronteerd, heeft de sector landbouw en voedselzekerheid vooral te kampen met de volgende uitdagingen:

- Landbouw is één van de pijlers van de economie in Malawi. Daarom moeten kleine landbouwers beschouwd en ondersteund worden als micro-ondernemers.
- Er is behoefte aan een betere intersectorale coördinatie, aangezien landbouwontwikkeling ook verbonden is met andere sleutelsectoren, zoals landelijke wegen, de ontwikkeling van marktinfrastructuur, rampenrisicobeheer, voeding, landverdeling en irrigatie. De nieuwe TIP SWAp en de ASWAp vullen elkaar aan. Terwijl eerstgenoemde zich vooral zal focussen op toegevoegde waarde, markten en een gunstig ondernemingsklimaat, zal de laatstgenoemde zich toespitsen op een betere en gediversifieerde productie.
- De Malawi Aid Atlas 2010/11FY³ toont aan dat er 82 projecten zijn die financieel ondersteund worden door 12 donoren. Er is dan ook ruimte voor verbetering. De donoren kunnen zorgen voor een betere coördinatie en harmonisatie en zo de transactiekosten voor de Malawische overheid verkleinen. Het MDTF is een stap in de goede richting.
- Een groter deel van de projectuitvoering zou kunnen worden gedelegeerd aan ngo's en landbouworganisaties om de werklast van de Malawische overheid te verminderen.
- Hoewel het FISP belangrijk is geweest voor de toename van de productie door kleine landbouwers, moet vermeden worden dat landbouwers afhankelijk worden van dit programma. Het is bovendien raadzaam om de sectorinvesteringen in evenwicht te brengen in andere onderdelen van de landbouwproductie, zoals irrigatie, de ontwikkeling van de veestapel, diversificatie (voor een betere voeding, export en de vervanging van invoer).
- Alhoewel goede vooruitgang werd geboekt onder het CAADP, dienen de ontwikkelingspartners en het Ministerie van Landbouw en Voedselzekerheid nadenken over hoe ze de capaciteit van het Ministerie op het vlak van sectorcoördinatie en -monitoring verder kunnen versterken.

³ Malawische overheid, Ministerie van Financiën, Malawi Aid Atlas 2010/11FY, p. 17.

5. Indicatief samenwerkingsprogramma 2014-2018

De Regering van Malawi en de Vlaamse Regering hebben samen beslist om hun samenwerkingsprogramma vooral toe te spitsen op de bijdrage aan de ontwikkeling van de landbouwsector in Malawi, waaronder ook voedselzekerheid. De *samenwerking in de gezondheidssector zal geleidelijk aan uitdoven* onder de LSN 2014-2018. Dit zal gebeuren door in 2014 hetzelfde bedrag te voorzien voor de HSSP (SWAp 'Gezondheid') als het geval was tijdens de eerste LSN 2009-2013, namelijk 2 miljoen euro.

Het samenwerkingsprogramma voor landbouw en voedselzekerheid zal in overeenstemming zijn met de prioriteiten van de *Malawi Growth and Development Strategy II* (en zijn opvolger), en de prioriteiten van het MERP. 'Landbouwontwikkeling en voedselzekerheid' is niet alleen opgenomen in het huidige MDG-kader (MDG 1), maar wordt ook geïdentificeerd als een van de prioriteiten voor Malawi voor de ontwikkelingsagenda na 2015⁴.

Vlaanderen zal Malawi ook ondersteunen in de realisatie van het recht op voedsel en zal rekening houden met de aanbevelingen die de *Speciale VN-Rapporteur voor het Recht op Voedsel*⁵ tijdens zijn bezoek aan Malawi in juli 2013 zal formuleren. Dit bezoek volgt op het seminarie over het recht op voedsel in zuidelijk Afrika dat door het Bureau van de Hoge Commissaris voor de Rechten van de Mens (OHCHR) werd georganiseerd in Lilongwe op 3 en 4 april 2013, met de steun van Vlaanderen en Noorwegen. Niet-statelijke actoren (maatschappelijke middenveldorganisaties en wetenschappelijke instellingen) kunnen worden betrokken bij de niet-justitiële opvolging van het recht op voedsel en de operationalisering van een aanpak voor het recht op voedsel in Malawi.

Binnen de landbouwsector zijn de ontwikkelingspartners ook van plan om de taakverdeling te verbeteren en hun inspanningen te harmoniseren om zo maximaal te beantwoorden aan de agenda van de Malawische overheid inzake landbouw en voedselzekerheid. Daarom zal de bijdrage van Vlaanderen vooral focussen op de verbetering van de toegang tot degelijke landbouwvoorlichtingsdiensten voor kleine en opkomende commerciële landbouwers. Verdere steun zal gegeven worden aan (1) landbouwers om te evolueren van een overlevingslandbouw naar een marktgerichte landbouw en (2) de organisatie van landbouwers in groepen, verenigingen en coöperaties, wat hun toegang tot voorlichtingsdiensten, markten en krediet zal verbeteren.

Vlaanderen en Malawi zullen een **constante beleidsdialog** aangaan met betrekking tot de uitvoering van het tweede indicatieve samenwerkingsprogramma. Vlaanderen zal ook deelnemen aan de relevante mechanismen voor de coördinatie van de hulp in Malawi, op het niveau van zowel het beleid als de uitvoering, die door de Malawische overheid of de ontwikkelingspartners worden georganiseerd.

⁴ Malawi Post 2015 development agenda. National Consultations on Post MDGs, verslag, 8 mei 2013.

⁵ Olivier De Schutter, UN Special Rapporteur on the right to food, Mission to Malawi from 12 to 22 July 2013, Lilongwe, 22 July 2013, End-of-Mission-Statement, 14 pp.

5.1 Doelstellingen en doelgroepen van het programma

De algemene doelstelling van de samenwerking tussen Malawi en Vlaanderen is steun te verlenen aan de Regering van Malawi om de landbouwproductiviteit op een duurzame manier te verhogen en zo de voedsel- en voedingszekerheid op huishoudelijk niveau te verbeteren en bij te dragen tot duurzame economische groei en armoedebestrijding. Op deze manier brengt Vlaanderen zijn samenwerking in overeenstemming met de nationale prioriteiten van Malawi, zoals bepaald in de MGDS II, het MERP en de ASWAp.

De belangrijkste doelgroep zal bestaan uit kleine landbouwers en hun gezinnen die de meerderheid van de landelijke bevolking uitmaken. Ook opkomende commerciële landbouwers die beginnen te produceren voor de markten kunnen steun krijgen.

Indien relevant, zal in de verschillende programma's bijzondere aandacht besteed worden aan kwetsbare groepen (mensen met hiv/aids, kinderen en mensen met een handicap).

5.2 Specifieke doelstellingen voor landbouw en voedselzekerheid

De samenwerking van Vlaanderen zal er vooral in bestaan bij te dragen tot de volgende specifieke doelstellingen die in overeenstemming zijn met het landbouwontwikkelingsbeleid en de nationale exportstrategie van Malawi:

1. De toegang verbeteren tot geschikte voorlichtingsdiensten voor kleine en opkomende commerciële landbouwers (mannen en vrouwen).
2. Kleine en opkomende commerciële landbouwers (mannen en vrouwen) ondersteunen om te evolueren van een overlevingslandbouw naar een marktgerichte landbouw.
3. Organisaties en coöperaties van landbouwers versterken.
4. De rol van niet-statelijke actoren bij de monitoring en de bevordering van het recht op voedsel versterken.

5.3 Verwachte output, resultaten, impact en indicatoren

Verwachte output

De programma's die onder deze LSN worden uitgevoerd zouden de volgende output moeten opleveren:

- De capaciteit van de overheid om haar sectorprioriteiten, zoals bepaald in de MGDS II, het MERP, de ASWAp en de NES, te kunnen uitvoeren, is versterkt.
- Kleine en opkomende landbouwers (vrouwen en mannen) krijgen meer en beter voorlichtingsadvies over duurzame landbouwproductie.
- De voedsel- en voedingszekerheid van kleine en opkomende landbouwers (vrouwen en mannen) en hun gezinnen is verbeterd.
- De toegang tot de markten is verbeterd voor kleine en opkomende landbouwers (vrouwen en mannen).
- Landbouwers (vrouwen en mannen) zijn meer georganiseerd in groepen, verenigingen en coöperaties.
- De capaciteit van niet-statelijke actoren is verbeterd om het bewustzijn inzake het recht op voedsel te vergroten en dit te monitoren en te bevorderen.

Verwachte resultaten

De verwachte resultaten zijn de volgende:

- De landbouwsector is een gunstiger omgeving voor zijn belanghebbenden om voedsel- en voedingszekerheid te realiseren.
- Kleine en opkomende landbouwers (vrouwen en mannen) verbeterden de landbouwproductiviteit op een duurzame manier.
- Kleine en opkomende landbouwers (vrouwen en mannen) zijn meer betrokken bij de commerciële landbouw.

Verwachte impact

- De voedsel- en voedingszekerheid van kleine en opkomende landbouwers (vrouwen en mannen) en hun gezinnen is verbeterd.
- Het gezinsinkomen van kleine en opkomende landbouwers (vrouwen en mannen) is gestegen.
- De landbouwproductiviteit is duurzaam toegenomen en draagt bij tot de economische groei van het land.

Indicatoren

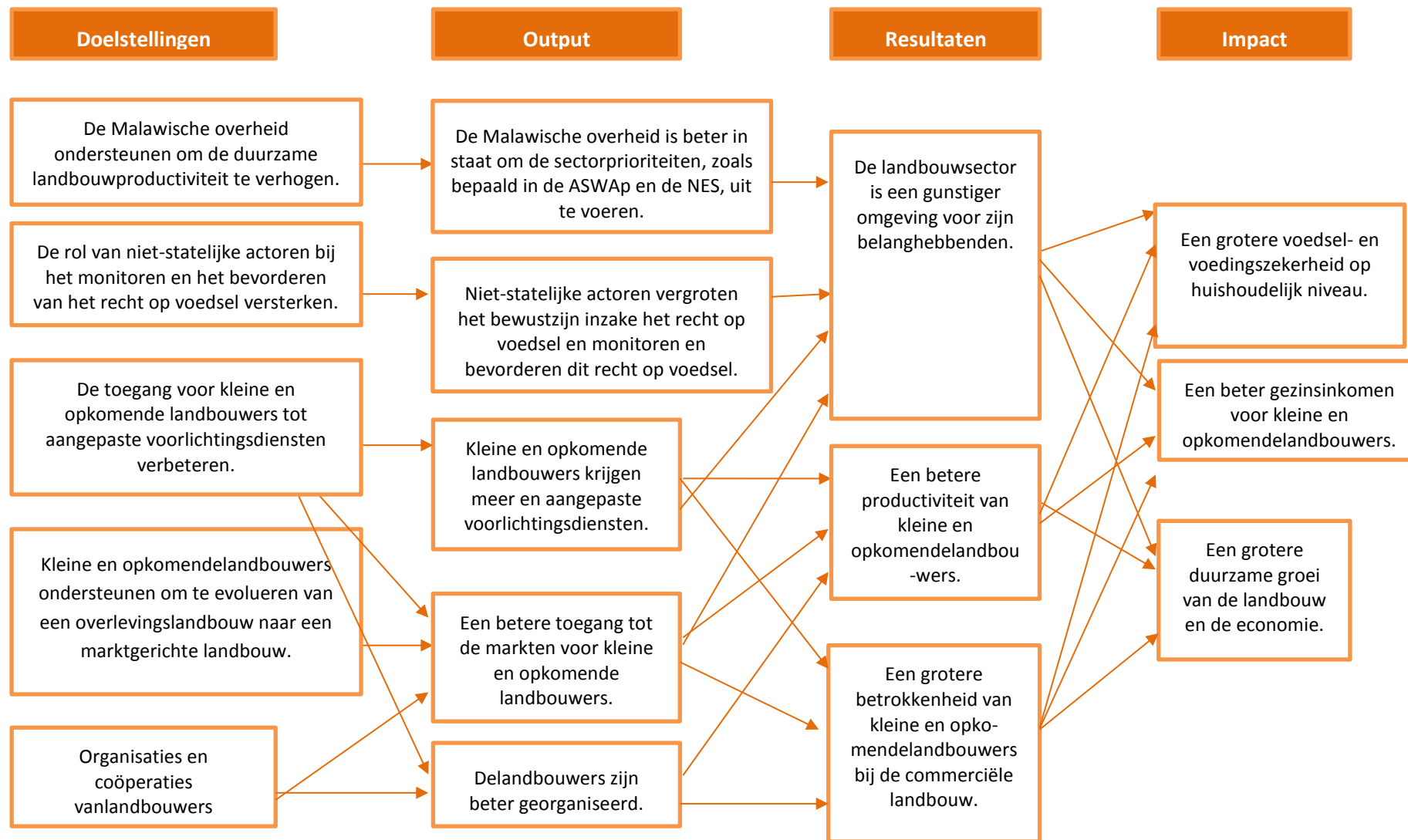
Om de verwachte resultaten van de LSN 2014-2018 te meten, zullen een aantal indicatoren van de MGDS II, de *Joint Results Frameworks of the Development Cooperation Strategy*, de ASWAp en de NES worden gebruikt, samen met een aantal specifieke indicatoren voor projecten/programma's.

De volgende outputindicatoren kunnen worden gebruikt:

- Het aantal beleidsmaatregelen dat de voedsel- en voedingszekerheid vergroot en de landbouwproductiviteit (ASWAp, CABS) verhoogde.
- Het aantal landbouwers (vrouwen en mannen) dat advies en opleiding krijgt van toonaangevende landbouwers (lead farmers) (ASWAp-SP).
- Het percentage van landelijke gezinnen dat voedselzeker is (ASWAp-SP).
- Het aandeel landelijke gezinnen dat gevarieerde voedingsgewoonten heeft (ASWAp).
- Het aantal landbouwers dat betrokken is bij de veeteelt (ASWAp, IHS).
- Een grotere productie en productiviteit van de belangrijkste gewassen voor voedselzekerheid en export (ASWAp, ASWAp-SP).
- De totale oppervlakte van kleine landbouwers die onderworpen is aan duurzame landbouwproductie (agrobosbouw (eigen indicator) en conservatielandbouw (ASWAp, ASWAp-SP)).
- Het aantal landbouwers (vrouwen en mannen) dat zich heeft aangesloten bij groepen en coöperaties van landbouwers (eigen indicator).
- Het aantal initiatieven dat ontwikkeld is door niet-statelijke actoren met betrekking tot het recht op voedsel (eigen indicator).

Bovendien zal, op basis van de bovenvermelde informatie, een prestatiebeoordelingskader uitgewerkt worden (zie verder onder 6.3), waaronder beleidsindicatoren en indicatoren voor de doeltreffendheid van de hulp. Voor een schematisch overzicht van de doelstellingen, output, resultaten en impact verwijzen we naar de grafiek op de volgende pagina: resultatenkader.

Resultatenkader

5.4 Belangrijke transversale thema's: gender, goed bestuur, klimaatverandering

Het Vlaamse decreet inzake ontwikkelingssamenwerking en de MGDS II beklemtonen een aantal relevante transversale thema's. In het kader van de ontwikkelingsprioriteiten van Malawi en de steun aan de sector landbouw en voedselzekerheid zal grote aandacht worden besteed aan gender, klimaatverandering en goed bestuur in het programma 2014-2018, zoals aanbevolen in de gezamenlijke tussentijdse evaluatie van de ontwikkelingssamenwerking tussen Malawi en Vlaanderen⁶. Deze transversale thema's moeten worden opgenomen vanaf de fases van identificatie en formulering van de verschillende programma's en, voor zover relevant, moeten uitgesplitste data worden opgenomen.

5.5 Geografische concentratie en steun aan het lokale bestuur

De Vlaamse steun op districtsniveau concentreerde zich tot nu toe vooral in Kasungu en Mzimba ADD. Er is voorgesteld om dit te blijven doen, gezien het belang van deze aanpak voor de versterking van het lokaal bestuur. De effectbeoordeling van de FAO en SAETS-programma's in de beide districten zullen in augustus 2013 uitgevoerd worden en de resultaten zullen in aanmerking genomen worden bij de uitvoering van de LSN 2014-2018. Naast de aanpak op districtsniveau zal ook het nationale landbouwprogramma ondersteund worden, aangezien de twee elkaar aanvullen.

5.6 Partners

Hoewel de Malawische overheid de belangrijkste partner is voor de uitvoering van de programma's onder deze LSN in Malawi, zal ook de samenwerking met internationale organisaties en maatschappelijke middenveldorganisaties, waaronder organisaties en coöperaties van landbouwers - voortgezet worden, als onderdeel van een bredere portfolio waarbij de verschillende actoren elkaar wederzijds versterken.

De tussentijdse evaluatie beklemtoonde ook de succesvolle aanpak van het werken met zowel overheidsactoren als niet-statelijke actoren in dezelfde programma's, omwille van hun complementaire en onderling versterkende rol.⁷ Deze aanpak moet daarom worden voortgezet in de uitvoering van de programma's onder de LSN 2014-2018.

5.7 Hulpmodaliteiten en donorharmonisatie

Vlaanderen zal blijven samenwerken met andere ontwikkelingspartners –met inbegrip van de groeiende groep donoren uit de opkomende economieën- om overlapping van activiteiten te vermijden. De sector- en programmasteun aan initiatieven van de Malawische overheid (steun aan de SWAp en specifieke overheidsprogramma's) zou 50% tot 70% van de Vlaamse bijdrage moeten bedragen. Als dusdanig zal Vlaanderen het ASWAp-SP en het MDTF, en zijn mogelijke opvolger (ASWAp), blijven ondersteunen, op voorwaarde dat voldoende vooruitgang geboekt wordt en er een goed beheer wordt gevoerd. Vlaanderen zal de mogelijkheden om bij te dragen tot de landbouwvoorlichtingscomponent van de TIP SWAp verder onderzoeken, die gericht is op het creëren van meerwaarde uit de landbouwproductie.

⁶ Zie ook de aanbevelingen in: [Gezamenlijke Tussentijdse Evaluatie van de Landenstrategie 2009-2013](#) inzake de ontwikkelingssamenwerking tussen de Regering van Malawi en de Vlaamse Regering, Particip, juli 2012, p 39.

⁷ [Id.](#), blz. 36-37.

De Malawi Aid Atlas toont duidelijk aan dat er heel wat verschillende projecten lopen binnen de sector landbouw en voedselzekerheid. Daarom zal Vlaanderen een inspanning leveren om, in samenwerking met de ontwikkelingspartners, het aantal afzonderlijke projecten met de overheid en met niet-statelijke actoren te beperken, om zo bij te dragen tot de agenda inzake de doeltreffendheid van de hulp.

6. Beheer van het samenwerkingsprogramma

Om optimale ontwikkelingseffectiviteit te bereiken, zullen de programma's en projecten die door Vlaanderen gefinancierd worden, in overeenstemming zijn met de leidende principes van DCS - die nu nog in ontwerpfase is – en waarin de verschillende rollen en bevoegdheden van alle partners (overheid, donoren, civiele maatschappij, privé sector ...) toegelicht worden. In wat hieronder volgt, worden in de geest van de toekomstige DCS, een aantal specifieke taken in de verschillende fases van programma en projectuitvoering voor de Vlaamse en Malawische partners toegelicht.

6.1 Identificatie, formulering en uitvoering van projecten en programma's

De betrokken Malawische overheden en VAIS zijn verantwoordelijk voor de identificatie en formulering van de programma's en projecten die zullen worden uitgevoerd in samenwerking met de Regering van Malawi.

VAIS zal de programma's en projecten die kunnen worden uitgevoerd door niet-gouvernementele actoren evalueren in overeenstemming met de in de LSN bepaalde prioriteiten en met de door de MGDS II vooropgestelde doelstellingen en prioriteiten.

Wat de sectorale begrotingssteun betreft zal VAIS de operationele plannen die jaarlijks door de Regering van Malawi worden ingediend evalueren in nauw overleg met de andere donoren in de sector. Er zullen geen afzonderlijke programma- of projectdocumenten gevraagd worden door de Vlaamse Regering. De belangrijkste doelstelling is te streven naar goed gecoördineerde initiatieven die de strategieën van het land effectief ondersteunen.

6.2 Financieringsverplichtingen en de betaling van middelen

De bevoegdheid voor de financiering door Vlaanderen van programma's en projecten ligt bij de Vlaamse Regering en de Vlaamse minister bevoegd voor ontwikkelingssamenwerking. In hun naam zal VAIS middelen ter beschikking stellen voor programma's en projecten die overeengekomen zijn door Vlaanderen en de uitvoerende partners. De financiering kan rechtstreeks of onrechtstreeks gebeuren. De beschikbare budgetten en de voorziene betalingstermijnen zullen door VAIS jaarlijks worden meegedeeld.

Tijdens de periode van de LSN 2014-2018 verbindt Vlaanderen zich ertoe een gemiddeld jaarlijks budget van 5 miljoen euro te voorzien voor ontwikkelingssamenwerking in Malawi. Maximum 2% van het totale budget kan gebruikt worden voor de identificatie, formulering en evaluatie van programma's en projecten.

Indien bijkomende financiering voorzien wordt bovenop de jaarlijkse engagementen zal die worden toegekend in het kader van de strategienota na overleg met de Regering van Malawi.

6.3 Rapportering, financieel beheer, monitoring en evaluatie

Monitoring en evaluatie op beleidsniveau

Om de twee jaar zal een bilateraal overleg plaatsvinden. Tijdens dit overleg zal Vlaanderen vertegenwoordigd worden door het Departement internationaal Vlaanderen en VAIS. Aan Malawische zijde zullen de belangrijkste partners inzake beleidsplanning en -uitvoering deelnemen.

Tijdens het bilaterale overleg zal de vooruitgang inzake de uitvoering van de LSN gemonitord worden.

Als algemeen monitoringinstrument zal gezamenlijk een kader voor prestatiebeoordeling ontwikkeld worden tijdens het eerste jaar van de LSN. De gezamenlijke vooruitgang die werd geboekt binnen dit kader zal worden besproken tijdens de bilaterale vergaderingen met het oog op een grotere wederzijdse verantwoording.

Het Departement internationaal Vlaanderen en de Regering van Malawi, via het Ministerie van Economische Planning en Ontwikkeling, zullen gezamenlijk een tussentijdse evaluatie uitvoeren om de vooruitgang te beoordelen die werd geboekt in de uitvoering van de landenstrategienota. Door deze evaluatie kan het samenwerkingsprogramma, indien nodig, ook aangepast worden aan de opvolger van de huidige MGDS.

Gebruik van landensystemen en rapporteringsvereisten

VAIS sluit zich in grote mate aan bij de systemen en procedures voor rapportering, uitbesteding, financieel beheer, HRM, enz. van de uitvoerende partner, alsook bij de andere donoren om de administratieve last voor de partner te verminderen. Enkel wanneer er geen systemen en procedures voorhanden zijn of die niet kunnen voorzien in de nodige basiskwaliteit en informatiebehoeften, worden bijkomende of aangepaste voorwaarden opgelegd inzake rapportering en uitvoering.

Alle details over de gebruikte rapportering, processen en systemen moeten worden overeengekomen vóór de aanvang van nieuwe programma's en projecten en moeten worden vastgelegd in een programma- of projectovereenkomst tussen VAIS en de partner (zoals onder meer een gezamenlijk financieringsakkoord, een memorandum van overeenstemming, een financieringsovereenkomst, een administratieve overeenkomst,...). Dit maakt een optimale afstemming mogelijk met de systemen en procedures van de partners.

De project- en programmadocumenten, de programma-overeenkomsten en de jaarlijkse werkplannen en begrotingen vormen de algemene basis voor de rapportering.

Indien de behoefte zich voordoet om nieuwe formules te ontwikkelen, zal dit gebeuren in nauw overleg met de uitvoerende partner, de Regering van Malawi en de betrokken donorgemeenschap.

Monitoring

De algemene verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het programma en de rapportering over de vooruitgang en de resultaten ligt bij de uitvoerende partners. VAIS zal dit proces actief monitoren. Samen met de partner en de andere donoren zal de levering van duidelijk omschreven resultaten alsook de uitgave van middelen opgevolgd worden. De vooruitgang zal gemonitord worden door de eigenlijke output en resultaten te vergelijken met de geplande output en resultaten van de werkplannen. Het monitoringproces zal bestaan uit regelmatige vergaderingen, plaatsbezoeken en de eerder beschreven rapporteringssystemen.

De financiële monitoring gebeurt op basis van een vergelijking van de uitgaven met de begrotingsplanning. Behalve het financiële rapport zullen de partners ook de nodige financiële bewijsstukken ter beschikking stellen van VAIS.

Wanneer bij een SWAp of andere constructies van co-financiering wordt aangesloten, dient de monitoring van de vooruitgang en de financiën in overeenstemming te zijn met de bepalingen en mechanismen die door de relevante Gedragscode en het memorandum van overeenstemming of door andere financieringsakkoorden voor deze SWAp zijn vastgelegd.

Evaluatie

Er kunnen tussentijdse en/of eindevaluaties worden uitgevoerd van de projecten en programma's. De project- of programma-overeenkomst zal de modaliteiten bepalen voor de evaluatie. Wanneer Vlaanderen deelneemt aan gezamenlijke programma's, zal het deelnemen aan gezamenlijke evaluaties met de andere betrokken donoren.

Audits

Verschillende soorten audits kunnen worden uitgevoerd van programma's en projecten, die worden gefinancierd en georganiseerd door VAIS, vooral wanneer er op lokaal vlak nauwelijks of geen audits voorzien zijn. De modaliteiten voor de audits worden bepaald in de project/programma-overeenkomst. De audits moeten beantwoorden aan de internationale normen. Wanneer Vlaanderen deelneemt aan gezamenlijke programma's, zal het deelnemen aan gezamenlijke audits met de andere betrokken donoren.

6.4 Risicobeheer

Er zijn verschillende risico's die de realisatie van de resultaten onder de LSN 2014-2018 kunnen beïnvloeden. Deze risico's kunnen voortkomen uit het politieke milieu, de externe en interne macro-economische crisis, weersgebonden gebeurtenissen ten gevolge van de klimaatverandering, een gebrek aan diversiteit van de economie, de capaciteit van het overheidsbestuur, en fiduciaire en bestuurskwesties.

Wanneer er risico's ontstaan tijdens de uitvoering van de LSN, kan het zijn dat Vlaanderen een aantal maatregelen moet nemen om een goed beheer te garanderen van zijn programma's en van de middelen die zijn regering hiervoor heeft vrijgemaakt.

De volgende punten moeten in overweging worden genomen:

- De principes van de Verklaring van Parijs die wederzijds van toepassing zijn op zowel de Regering van Malawi als de Vlaamse Regering moeten zoveel mogelijk worden nageleefd wanneer er veranderingen aan de hulpmodaliteiten worden overwogen.
- Samen met de EU en de andere ontwikkelingspartners zal Vlaanderen nauw toezicht houden op de risico's in zijn samenwerkingsprogramma's en zal het oplossingen proberen te vinden in dialoog met de Malawische overheid.
- Zoals het geval is voor EU-donoren, zal Vlaanderen zich aansluiten bij het EU-standpunt inzake bestuurskwesties, indien dit nodig mocht blijken.

- In het geval van een verminderde prestatie en een verhoogd risico kan Vlaanderen de financiering, en in het bijzonder de sectorsteun, heroriënteren door de financiering aan de lokale overheid en aan niet-gouvernementele en internationale organisaties te verhogen.
- In het geval van een ernstige schok op bestuursvlak zal Vlaanderen moeten beoordelen of het absorptievermogen van Malawi is aangetast. In extreme gevallen zal de steun misschien moeten worden teruggeschroefd. Dit zal worden beslist in overleg met de Regering van Malawi alsook op basis van een evaluatie van de situatie door de internationale donorgemeenschap.

Bijlagen

Bijlage 1

De door Malawi geboekte vooruitgang inzake de MDG's

GOAL/TARGET	Indicator	Current Status	2015 Target	Status	Feasibility of achieving the Goal
Eradicate Extreme Poverty and Hunger	Proportion of population living below US\$1.00 per person per day	52 %	27%	On track	Unlikely to be met
	Poverty gap ratio	17.8	0%	Off track	
	Poorest quintile share in national consumption	10.1 %	20%	Off track	
	Prevalence of underweight children	16 %	14%	On track	
	Proportion of population below minimum level of dietary energy consumption	15%	11.8%	On track	
Achieve Universal Primary Education	Net enrolment in primary school	79 %	100%	Off track	Potentially feasible
	Proportion of pupils starting grade1 who reach Grade 5	75.7 %	100%	Off track	
	Literacy Rate (15-24yrs)	82 %	100%	On track	
Promote Gender Equity and Empower Women	Ratio of girls to boys in primary education	0.99	1	On track	Unlikely to be met
	Ratio of girls to boys in secondary education	0.77	1	Off track	
	Ratio of literate women to men 15–24 Years Old	0.94	1	On track	
	Share of women in wage employment in non-agriculture sector	15 %	50%	Off track	
	Proportion of seats held by women in Parliament	22 %	50%	Off track	
Reduce Child Mortality	Under-5 mortality rate	122 per 1,000	78 per 1,000	On track	Likely to be met
	Infant mortality rate	69 per 1,000	44.7 per 1,000	On track	
	Proportion of 1- year-old children immunized against measles	84 %	100 %	On track	
Improve Maternal Health	Maternal mortality ratio	807 per 100,000	155 per 100,000	Off track	Unlikely to be met
	Proportion of births attended to by skilled health personnel	67 %	100%	Off track	
Combat HIV and AIDS, Malaria, and Other Diseases	HIV prevalence among 15–24-year-old pregnant women	12%	0%	On track	Likely to be met
	Ratio of orphans to non-orphans in school	0.14	-	Off track	
	Prevalence and deaths rates associated with Malaria	4%	0%	Off track	
	Access to malaria treatment	21%	-	On track	

	Proportion of households with at least one ITN	37.8%	-	Off track	
	Death rates associated with tuberculosis	9%	-	On track	
	Proportion of TB cases under DOTS	83%	100%	On track	
Ensure Environmental Sustainability					Likely to be met
	Proportion of land covered by forest	36.2%	50%	Off track	
	Proportion of area protected to maintain biological diversity	0.16%	0.18%	On track	
	Proportion of population using solid fuel	98.7%	0%	Off track	
	Proportion of population with sustainable access to an improved water source	80%	74%	On track	
	Proportion of population with access to improved sanitation	94%	86.2%	On track	
Develop Global Partnership for Development	Slum population as percentage of urban population	64.4%	-	On track	Likely to be met
	Net ODA as a percentage of real gross domestic product	21%	-	On track	
	Unemployment of 15–24 year old (urban)	9.4%	-	Off Track	
	Telephone lines subscribers per 100 population	0.82%	-	On track	
	Cellular subscribers per 100 population	11.17%	-	On track	
	Internet users per 1,000 population	0.70	-	On track	

Bron: World Bank CAS Malawi, FY2013-FY2016

Bijlage 2

Overzicht van de bijdragen van de ontwikkelingspartners in Malawi

Division of Labour Matrix - Engagement in Aid Modalities vis- a- vis MGDS Themes																								
Development partner (DP)	MGDS themes				Theme 1: Sustainable Economy							Theme 3: Social Dev.			Theme 4: Infrastructure			Theme 5: Governance		Theme 6	Total Sectors per DP (current)	Total Sectors -Aid Atlas FY 10/11	Total Sectors exiting (future)	Total Sectors delegating(future)
	General budget support	Sector budget support	Pooled funding	Project support	1. Agriculture	2. Integrated Rural Dev.	3. Environment, Lands & Nat. Res.	4. Tourism, Wildlife & Culture	5. Water, Smit. & Irrigation	6. Trade, Industry & Pvt. Sector. Dev.	7. Vulnerab., Disaster & Risk Mgt.	8. Health	9. Education	10. Gender, Youth & Sports	11. Roads, Public Works & Transport	12. ICT & RD	13. Energy & Mining	14. Economic Governance	15. Democratic Governance	16. Public Administration				
CABS donors	x	x	x	x																				
AfDB	x	x	x	x	x	x	x		x	x		x	x	x	x	x		x				9	7	
DFID	x	x	x	x	x	x			x	x	x	x	x	x	x		x	x	x		11	10	0	
EU Delegation	x		x	x	x	x			x	x		x			x		x	x	x	x	10	9	1	
GDC	x	x	x	x	x	x						x	x					x	x		4	5	0	
Norway	x	x	x	x	x	x			x	x		x		x				x	x	x	8	8	0	
World Bank	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x		x	x	x	x	x			12	11	0	
Discrete donors		x	x	x																				
CIDA			x	x					x	Year			x	x				x	Year		4		1	
FICA		x	x	x	x				x	x		x	x								5	2	3	
Global Fund		x	x									x	x	x							3	1	0	
ICEIDA				x	x	Year			x			x	x								4	3	0	
IMF				x								x	x					x			1		1	
Ireland			x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			x	Year	x	8	8	0	
JICA			x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	14	8	2	
USAID			x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	8	9	0	
UN		x	x	x																				
FAO			x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x								7	3	0	
IFAD			x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x								3	2	0	
UNAIDS			x	x								x		x							2	2	0	
UNDP		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	12	11	0	
UNESCO					x	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x					7	2	0	
UNFPA		x		x								x	x	x	x			x	x		6	3	0	
UNHCR												x	x	x							3	2		
UNIDO			x	x	x	x			x								x				4	2	0	
UNICEF		x	x						x	x	x	x	x	x							5	6	0	
WFP			x	x	x	x			x	x	x	x	x		x						8	2	1	
WHO				x								x									1	1	0	
Current Total DPs/sector/modality					15	8	9	3	16	10	10	20	16	10	5	4	6	12	8	4				
Total DPs (Aid Atlas FY10/11)					12	9	6	3	10	7	7	21	12	8	8	1	4	11	10	2				
Total DPs/sector existing					2	0	0	0	2	0	0	1	1	1	0	0	0	2	0	0				
Total DPs delegating					0	1	0	0	0	2	2	5	4	2	1	0	2	0	1	0				
Total DPs forseeing a lead					5	0	1	0	2	1	3	4	6	2	1	0	1	6	2	0				

Key: ■ Future Lead ■ Future Active Engagement ■ Exting ■ Future Delegation

x Present engagement in sector New engagement * If Agricultural policy evolves Assigned Co-Chair

Bron: World Bank CAS Malawi, FY2013-FY2016

GERAADPLEEGDE DOCUMENTEN

- African Development Bank Group, Malawi Country Strategy Paper 2013-2017, ii-22 blz. + 12 bijlagen.
- Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen, Strategienota Malawi, Advies 2013/2, 8 februari 2013, 13 blz.
- Vlaamse Regering, Buitenlands beleid, internationaal ondernemen en ontwikkelingssamenwerking, beleidsnota 2009-2014, 70 blz.
- Vlaamse Regering, Decreet inzake ontwikkelingssamenwerking, 22 juni 2007.
- Regering van Malawi, Malawi Aid Atlas 2010/11 FY, Ministerie van Financiën, 117 pp.
- Regering van Malawi, Malawi Economic Recovery Plan, 2012, 22 blz.
- Regering van Malawi, Malawi Growth and Development Strategy II, xxii-302 blz.
- Regering van Malawi, Malawi post 2015 Development Agenda, National Consultations on Post MDGs, mei 2013, 81 blz. + bijlagen.
- Regering van Malawi, , Malawi National Export Strategy 2013-2018, Ministerie van Handel en Industrie, Vol 1 (Hoofddocument) , 64 blz. + Vol. 2 en 3 (11 bijlagen).
- Regering van Malawi, National Agricultural Policy (ontwerp), Ministerie van Landbouw en Voedselzekerheid, juli 2010, 22 blz.
- Memorandum van Overeenstemming tussen de Vlaamse Regering en de Regering van Malawi, 2 april 2013.
- Ministerie van Landbouw en Voedselzekerheid, Agriculture Sector Gender, HIV and AIDS Strategy, 2012-2017, Lilongwe, september 2012, 89 blz.
- National Statistical Office, Integrated Household Survey 2010-2011, augustus 2012, xx-227 blz.
- Olivier De Schutter, Speciale Rapporteur van de VN over het recht op voedsel, From Charity to entitlement. Implementing the right to food in Southern and Eastern Africa, Briefing note 05, juni 2012, 21 blz.
- Olivier De Schutter, Speciale Rapporteur van de VN over het recht op voedsel, Mission to Malawi from 12 to 22 July 2013, Lilongwe, 22 July 2013, End-of-Mission-Statement, 14 pp.
- Particip GmbH, Joint Medium-Term Review of the Country Strategy on Development Cooperation 2009-2013 tussen de Vlaamse Regering en de Regering van Malawi, Eindrapport, juli 2012, 42 blz. + bijlagen.
- UNDP Malawi, Annual Report 2012, 22 blz.
- Wereldbank, Country Assistance Strategy for the Republic of Malawi – FY2013-FY2016, december 17, 2012, viii-119 pp.